

15.08.2016

Valtiovarainministeriö

Viite: VM073:00/2016

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YRITTÄJÄVÄHENNYKSESTÄ

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tuloverolakiin otettavaksi säännös yrittäjävähennyksestä elinkeinotoiminnan, maatalouden, porotalouden ja metsätalouden verotuksessa. Vähennyksen määrä olisi viisi prosenttia toiminnan tulosta. Taustalla on hallitusohjelman kirjaus yrittäjävähennyksen käyttöönotosta ja vähennyksellä kompensoidaan pienyritysmuodoille mm. vuonna 2014 toteutettua yhteisöverokannan alenemista, joka ei koskenut näitä yrityksiä. Yhtymissä vähennystä ei tehtäisi, jos näissä on yhteisöosakas.

Lausunto

Kannatamme uudistusta, joka on SY:n pitkäaikaisen tavoitteen mukainen. Korjaus kompensoisi eroa, joka eri yritysmuotojen välille on viime vuosina tehdyillä veropäätöksillä syntynyt. Osakeyhtiöiden kilpailukykyä on pyritty viime vuosien aikana parantamaan yhteisöveroa alentamalla. Yritystoimintaa harjoitetaan kuitenkin myös muissa yritysmuodoissa. Kun verotuksen painopistettä on samalla siirretty yrityksen verotuksesta omistajien verotukseen madaltamalla yhteisöveroa ja kiristämällä pääomaveroa, pienimmät yritykset ovat jääneet syrjään kannustavasta verokehityksestä.

Noin puolet pk-yrityksistä on elinkeinonharjoittajia ja henkilöyhtiöitä, joihin ei sovelleta yhteisöverokantaa. Lähes kaikki uudet työpaikat syntyvät tällä hetkellä pk-yrityksiin ja myös pienyritykset ovat huomion arvoisia työpaikkojen luojia, sillä yli 10 prosenttia yksityisen sektorin työpaikoista on näissä yrityksissä. Kun pääomaverokantaa on korotettu, mutta vain yhteisöveroa laskettu, yritysmuotojen suhteellinen veroasema osakeyhtiöihin nähden on muuttunut. Pienituloisimpien ansiotuloverotusta on tosin samalla alennettu jonkin verran, mutta ei merkittävästi. Kannusteita tulee myös olla kaiken kokoisille yrityksille.

Vaikka erot eivät ole aina euromääräisesti suuria, merkittävä on edelleen se rakenteellinen ero, jonka vuoksi pienyritysmuodoissa ei voida jättää tulosta yritykseen alemmalla verokannalla ja investoida varoja näin uudelleen kevyemmällä verolla. Kaavamainen kevennys ei poista sitä rakenteellista eroa, että osakeyhtiössä voidaan edelleen miettiä ensin yrityksen kasvutarpeita ja vasta sitten voitonjakoa, mutta korjaus kompensoisi kuitenkin eroa, joka eri yritysmuotojen välille on syntynyt. Siksi on perusteltua, että elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden verotusta kevennetään

osakeyhtiöiden kanssa neutraalimmaksi, kuitenkin näiden yritysten verotuksen ominaispiirteet huomioon ottavalla tavalla.

Pääomaverotuksen kiristykset ovat myös iskeneet erityisesti nettovaroja kartuttaneisiin ja työllistäviin pienyrityksiin. Veromuutokset ajavat muuttamaan näitä osakeyhtiöiksi, ellei verotuksen tasapuolisesta kehittämisestä huolehdita. Tämä olisi vahingollista ajatellen koko yrittäjävetoista pienyritystoimintaa mukaan lukien uudet aloittavat yritykset, joiden tulisi voida harjoittaa toimintaa joustavasti nykyisissä pienyritysmuodoissa pääomaverokannan korotuksista huolimatta. Myös näistä syistä on tärkeää tunnustaa, että eri yritysmuodot ovat verotuksessa samanarvoisia.

Yrittäjätyön suhde palkkatyöhön

Pienyritystoiminta on myös palkkatyötä riskinalaisempaa. Valtaosa pienyrityksistä toimii kuitenkin nykyisin käytännössä vailla minkäänlaista kannustetta myös palkkatyöhön verrattuna. Uusi kaavamainen vähennys korjaisi omalta osaltaan tätä eroa ja kannustaisi työllistymään omassa yritystoiminnassa. Vaikka esityksen perusteluissa todetaan vähennyksen euromääräinen arvo ja vaikutus käteen jääviin tuloihin usein pieneksi, vähennys parantaisi kuitenkin pienimpien yrittäjien työllistymismahdollisuuksia omassa työssään, mitä ei ole syytä väheksyä.

Verohallinto on päivittänyt hiljattain ohjettaan siitä, milloin alihankkijan tekemä työ on tehty yrittäjänä ja milloin työsuhteessa (Palkka ja työkorvaus verotuksessa, 4.4.2016.dnro A19/200/2016). Kyse on verotuksen pitkäaikaisesta ongelmasta, jossa yrittäjämallien monipuolistuminen on vasta vähitellen saanut laajemman hyväksynnän hallinnossa. Ohjetta on siksi päivitetty muutoksilla, jotka vahvistavat pienyritysten mahdollisuutta toimia yrittäjänä eikä vain palkansaajana.

Ohjeessa vahvistetaan, että aiemmin yleisesti palkkatyönä tehtyä voidaan yhä useammin tehdä yrittäjänä. Esimerkiksi palkan ensisijaisuuden korostamisesta on luovuttu todeten, että yleensä kyse on toimeksiantosuhteesta, kun työn tekee yritys tai yrittäjä, joka on hoitanut kuntoon yritystoiminnan aloittamiseen ja yrittäjänä toimimiseen liittyvät velvoitteet. Myös uusin oikeuskäytäntö on tukenut sitä, että ratkaisua ei tehdä enää pelkästään työsuhteen yksittäisten tunnusmerkkien perusteella.

Verohallinnon ohjeessa vahvistetaan kehityksen siten muuttuneen yrittäjyyttä tukevaan suuntaan. On tärkeää, että yrittäjävähennys ei tuo uutta jännitettä palkka- ja työkorvaus ohjeen soveltamiseen. Esitämme, että esityksen perusteluissa vahvistetaan vielä tavoite, jonka mukaan

- **yrittäjävähennys ei vaikuta palkka- ja työkorvauksen soveltamiskäytäntöön, joka on yhteiskunnan muutosten seurauksena muuttunut yrittäjyyttä tulevaan suuntaan.**

Yrittäjyysskoulutuksen vuoksi syntyy yhä enemmän yksinyrityksiä ja työn ulkoistaminen tulee hyväksyä luontevana kehityksenä. Jos pienyritys on rekisteröity kaupparekisteriin ja asianmukaisesti ennakkoperintärekisteriin, hänellä tulee myös olla oikeus tulla kohdelluksi yrittäjänä ilman, että pienimuotoista työtä pyritään tulkitsemaan palkkatyöksi yrittäjänä tehdyn työn sijaan.

Muuta

Metsätalouden osalta esitetään, että yrittäjävähennys laskettaisiin paitsi metsätalouden positiivisesta tuloksesta, ja myös tappiollisesta tuloksesta. Koska kyse on poikkeuksesta pääsääntöön, ehdotuksen taustalla olevat asiaperustelut olisi ollut hyvä tuoda vielä tarkemmin esiin.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Mikael Pentikäinen

Anna Lundén

Toimitusjohtaja

Johtaja